

Projekt Zdravá škola. Škola podporující zdraví.

Literatura ke zkoušce:

SVOBODOVÁ, J. Projekt zdravá škola – škola podporující zdraví. In Střelec, Studie z teorie a metodiky výchovy. Brno: Katedra pedagogiky, 2002. ISBN 80-86633-00-4 str. 70-81

SVOBODOVÁ, J. Výchova ke zdravému životnímu stylu a zdravá škola. In Střelec, Kapitoly z teorie a metodiky výchovy. Brno: Paido, 1998. ISBN 80-85931-61-3 str. 128 - 139

+ přednáška PhDr. Svobodové

Důvody proč se zabývat zdravím ve škole: PŘEDNÁŠKA PhDr. SVOBODOVÉ

- **Zhoršující se stav zdraví na celém světě, od roku 1986 se postupně vytváří nová strategie celoživotní podpory zdraví**
- **výzkumy (např. M. Havlíková a kol.) ukázaly, že naše škola poškozuje zdraví**
- **snaha o změnu školy (součást transformace školy), právo dětí na vzdělávání ve škol podporující zdraví (cíl - celoevropská konference v Řecku 1997)**
- **zdraví jako jedna z nejvyšších hodnot, naučit se chápat odpovědnost jednotlivce z vlastní zdraví a naučit se o ně pečovat**
- **nejvýznamnějšími činiteli v procesu podpory zdraví jsou rodiče a pedagogové – příklady zdravého chování a úprava životních podmínek. Škola je klíčovou institucí realizace podpory zdraví, děti se učí tím, čím žijí.**

1. Zdravá škola - název

Původ: skotský program na podporu zdraví ve školách (healthy school, health promoting school), je to projekt Světové zdravotnické organizace pro Evropu (WHO), Rady Evropy a Komise Evropské unie

Název: Projekt Škola podporující zdraví, Projekt Zdravá škola

V ČR se objevil poté, co byl nabídnut Státnímu zdravotnímu ústavu jako možnost pro naše základní školy (školy nabízející povinné základní vzdělání)

Realizace projektu: ve spolupráci Státního zdravotního ústavu Praha + Rady Evropy + Komise Evropské unie + WHO

2. Základ - východisko:

Pojetí zdraví a jeho definice podle WHO

– zdraví tělesné, duševní a sociální

Holistické (celostní) a interakční pojetí zdraví a člověka:

Vzájemná propojenost složek zdraví ve třech interakčních soustavách

1. Individuální: (organismus – tělesné zdraví, struktura duševních funkcí – psychické zdraví, osobnost – sociální a duchovní zdraví)

2. Komunitní: zdraví jedince je propojeno se zdravím komunity, v níž žije nebo pracuje

3. Globální: zdraví jedince je propojeno se zdravím světa

3. Zásady podpory zdraví ve školách (stojí na třech pilířích):

1. POHODA PROSTŘEDÍ

2. ZDRAVÉ UČENÍ

3. OTEVŘENÉ PARTNERSTVÍ

4. Historie podpory zdraví v ČR

a) podpora zdraví nejen ve školách, ale i ve společnosti jako celku
Stanislav RŮŽIČKA, Eduard ŠTORCH (1878-1956) - *Zdravá škola včera a dnes*

b) Od té doby se mnoho změnilo, ale škola zůstala jedním z míst, kde se ukazují prohřešky proti zdravému způsobu života, ale zároveň i místem, kde se děti mohou naučit zdravěji žít (*Havlínová, články*)

c) V ČR od roku 1986 *Ozdravný program pro základní školy*

d) Od roku 1991: vznik evropské, národní a regionální sítě zdravých škol v počtu 94

- Modelová škola - Škola hrou, Praha

e) Rok 1995:

vznik sítě mateřských škol, Projekt Zdravá mateřská škola

f) Rok 1998:

- Otevřený dopis všem školám, strategie projektu pro další období, otevření programu pro další školy

- koordinátorkou programu se stala dr. M. Havlínová, CSc.

- národní a regionální síť se sjednocuje do jedné národní

g) Pokračování projektu a strategie do roku 2003- 2005, 10, 15

I. POHODA PROSTŘEDÍ:

1. Pohoda věcného prostředí

Škola podporující zdraví se stará o všestrannou a vyváženou nabídku podmínek příznivých pro pohodu věcného prostředí školy, tříd a všech učeben školy. Mají být vybaveny tak, aby splňovaly požadavky účelnosti, estetičnosti, bezpečí i hygieny a aby byly přístupné, podnětné a funkční.

2. Pohoda sociálního prostředí

Ve Škole podporující zdraví se lidé snaží o to, aby jejich chování vyjadřovalo humanistické postoje jednoho k druhému. Pomáhají vytvářet pozitivní klima školy, podporují otevřenou komunikaci a vstřícnost, úctu, důvěru, snášenlivost, trpělivost a ochotu pomoci.

3. Pohoda organizačního prostředí

Ve Škole podporující zdraví je organizace všech činností ve škole v souladu s požadavky režimu dnů střídání práce a odpočinku, zdravé výživy a aktivního pohybu dětí i učitelů.

II. ZDRAVÉ UČENÍ:

4. Smysluplnost

Učitelé ve Škole podporující zdraví dbají na praktickou využitelnost toho, co se děti naučí. Východiskem jsou zkušenosti dětí a jejich zájmy. Vyučování je organizováno do tématických bloků které nahrazují oddělené předměty a umožňují autentické a prožitkové učení i změnu metod práce (komunikace, spolupráce, přímá zkušenost).

5. Možnost výběru, přiměřenost

Ve Škole podporující zdraví má každý žák možnost zvládnout základní i rozšiřující učivo způsobem který odpovídá jeho typu inteligence a osobnosti. Učivo je věkově přiměřené a vyvážené z hlediska poměru rozumové, citové a sociální výchovy, umožňuje individuální a skupinový výběr obsahu.

6. Spoluúčast a spolupráce

Ve Škole podporující zdraví jsou používány metody a formy výuky, které nabízejí využití demokratických principů, efektivní kooperace a spoluúčasti dětí. Stará se o kontakty s dalšími sociálními a odbornými partnery, jako jsou rodiče, zástupci místních nebo městských představitelů ekologických a jiných vzdělávacích středisek.

7. Motivující hodnocení

Způsob hodnocení ve Škole podporující zdraví poskytuje všem dětem dostatek údajů o tom, jak se jim daří uskutečňovat vlastní rozvoj, v podobě zpětné vazby, ocenění a podpory. Vytváří nekonkurenční a nesoutěživé prostředí snaží se o posílení dětské sebedůvěry, samostatnosti, odpovědnosti a nezávislosti na vnější autoritě.

III. OTEVŘENÉ PARTNERSTVÍ:

8. Škola - model demokratického společenství

Škola podporující zdraví se snaží o změnu hierarchicky uspořádaných vztahů ve vztahy partnerské které umožňují zážitek demokratického života nejdříve uvnitř, ale později také vně školy.

9. Škola jako kulturní a vzdělávací středisko obce

Princip demokracie umožňuje Škole podporující zdraví otevření školy navenek vůči veřejnosti, být partnerem komunity, ve které se nachází (podnikům, organizacím,

službám, občanským sdružením, úřadům). Má snahu postupně se stát kulturním a vzdělávacím centrem obce.

(Havlínová, 1998).